

Covidočtení: co s naším čtenářstvím udělala pandemie [1]

Autor:

- [TŮMOVÁ, Hana](#) [2]

Číslo:

- [2022, ročník 31, číslo 4](#) [3]

Rubrika:

- [Recenze](#) [4]

Klíčová slova:

- [čtení](#) [5], [průzkumy](#) [6], [publikace](#) [7]

FRIEDLAENDEROVÁ, Hana, RICHTER, Vít a TRÁVNÍČEK, Jiří. *Covidočtení: co s naším čtenářstvím udělala pandemie*. 1. vyd. Brno: Host, 2022. 80 s. ISBN 978-80-275-1095-5.

Útlá publikace *Covidočtení* z pera Hany Friedlaenderové, Víta Richtera a Jiřího Trávníčka, jež vyšla v roce 2022, nás přehledně a srozumitelně seznamuje s výsledky výzkumu, který proběhl v únoru 2021 – tedy po třech velkých vrcholech pandemie covidu-19. V knížce nechybí jednoduché grafy s vysvětlením a hodnocením; cenná jsou i srovnání se zahraničím a zasazení do historického kontextu.

Kniha je rozdělena do tří tematických částí (Rámce, Výzkum a Závěr) a deseti kapitol.

Část Rámce obsahuje dvě kapitoly. Kapitola 1 uvádí do české čtenářské kultury v historickém kontextu a zároveň nás seznamuje s výsledky výzkumů čtení a čtenářů 15+ z let před pandemií covidu-19 (období let 2007–2018 a rok 2020). Poměrně potěšující pro nás může být, že Češi stále patří mezi velké čtenáře, byť návštěvnost knihoven klesá. Kapitola 2 připomíná události dvou let s pandemií a zejména ty, které se týkají knižního trhu, knihoven a čtenářství.

Část Výzkum je tvořena sedmi kapitolami. Kapitola 3 seznamuje s metodikou sběru a zpracování dat průzkumu. Zkoumána byla internetová populace ve věku 15+. Z dat se tak příliš nedozvíme o populaci seniorů bez přístupu k internetu, což je v knize konstatováno. Kapitola 4 shrnuje nejdůležitější výsledky výzkumu. Mezi pozitivní zjištění lze zařadit to, že pandemie nesnížila frekvenci čtení knih. Kapitola 5 představuje změnu v získávání knih čtenáři. Je složena hlavně z grafů s jejich srozumitelným slovním výkladem. Kapitola 6 sleduje nárůst mediálních aktivit (ve všech sledovaných kategoriích) populace. Kapitola 7 nejprve připomíná uzavření a změny činností knihoven během pandemie a jejich následný vliv na čtenáře. Kapitola 8 se věnuje dětem a dopadu protipandemických opatření na jejich čtenářství, učení a mediální aktivity celkově. Jako nejproblematictější fakt zde vidím, že data byla získávána ze sledování a názorů rodičů. Mnozí rodiče během pandemie poprvé trávili s dětmi více času a museli se jim více věnovat. Vnímání změny chování jejich dětí tak může být značně zkresleno. Kolik rodičů před pandemií skutečně vědělo, kolik času jejich děti stráví hraním počítačových her? Opravdu rodiče vyjadřovali názory svých dětí na online výuku? Nebo to byly názory rodičů? V kapitole 9 si můžeme přečíst dobrovolné odpovědi čtenářů z průzkumu, tj. ne předformulované odpovědi na dané otázky. Jde o velmi zajímavé čtení zejména pro knihovníky.

Následuje Závěr, který zařazuje výsledky výzkumu do širšího kontextu a srovnává je se situací v zahraničí.

Nechybí seznam literatury, tabulek a grafů a anglické Summary.

Publikaci by si měl každý knihovník/knihovnice důkladně pročíst, protože nám dává jasný obraz společnosti změněné pandemií, která změněnou už zůstane. V současnosti společností hýbe další zátěžová zkouška v podobě války. Již nyní mnohé knihovny vykonávají další nové aktivity, které před únorem/březnem 2022 neprovozovaly. Změna je život a knihovny se tedy musí i nadále měnit, aby zůstaly „naživu“. Podobné průzkumy a jejich srozumitelná prezentace, jakou představuje kniha *Covidočtení*, pak pomáhají i menším knihovnám a jejich zřizovatelům v orientaci v proměnlivém světě.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4/covidocteni-co-s-nasim-ctenarstvim-udelala>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4/covidocteni-co-s-nasim-ctenarstvim-udelala>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/tumova-hana>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/recenze>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/cteni>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/pruzkumy>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/publikace>